

GAZETA LWOWSKA

WYCHODZI KAŻDEGO POWSZEDNIEGO DNIA POPOŁUDNIU

Ceny prenumeraty: We Lwowie bez doręczenia do domu mies. zł. 2.—, kwart. 6.— z dostawą do domu mies. zł. 2.40, kwart. 7.— Na prowincji z przesyłką pocztową mies. zł. 2.40, kwart. 7.— Zagranicą mies. zł. 5.—, kwart. 15.—		Numer telefonu REDAKCJI I ADMINISTRACJI 221-17. Konto PKO Lwów № 504.044.	ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 l. p. Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte wolne od opłaty. Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.	CENA NUMERU 10 gr.	Ceny ogłoszeń: Za 1 wiersz 10 linijek (10 cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 20, w nadzwyczajnych i w nekrologach gr. 30, w kronice, ogłoszeniach, działach gospodarczych, banki w tabelach gr. 20, pod względem na pierwszą stronę zł. 1.—, tabelaryczne o 50 proc. drożej. Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kopie i sprzedaż słowo gr. 12, matrymontalne, korespondencje prywatne słowo gr. 10, dla poszukujących pracy gr. 5. Z zastrzeżeniem miejsc 25 proc. Zagraniczne o 50 proc. drożej.
--	--	---	---	-------------------------------------	---

W rocznicę wielkiego czynu.

Obchodzi cała Polska a z nią i nasze kresowe miasto rocznicę trzeciego śląskiego powstania.

Na skutek ówczesnego układu sił politycznych w Europie, nie doszedł do skutku pierwotny zamiar oddania Polsce Śląska a w miejsce tego zarządono plebiscyt, który w najgorszym dla nas warunkach odbył się dnia 21 marca 1921 roku. Przyłączenie do obszaru plebiscytowego ziemczonych powiatów oraz dopuszczenie do głosowania zgórą 190.000 niemieckich emigrantów, którzy nic wspólnego z ziemią śląską nie mieli, dało w plebiscycie przewagę Niemcom.

Wtedyto ludność polska Górnego Śląska rzuciła na szalę losów swej ziemi swoją krew. Podjęła masowo zdecydowany wysiłek, by w ciągu kilku dni wśród krwawych walk opanować cały niemal Górny Śląsk polski.

Powstanie to wstrząsnęło głęboko opinią europejską i spowodowało, że zmienione zostały pierwotne projekty podziału i Polsce przydzielono większe obszary. To bowiem powstanie spowodowało, że Śląsk nie stał się w takim stopniu przedmiotem przetargów między państwami zachodnimi, jak to poszczególni politycy zachodni czynić chcieli dla ułatwienia wyjścia ze skomplikowanej rzeczywistości powojennej.

Otrzymała tedy Polska obszar, na którym znalazło się 54 kopalń węgla, 5 kopalń rudy żelaznej, 5 kopalń rudy cynku i ołowiu, cały szereg koksowni, odlewni żelaza i stali, walcowni, fabryk, hut itd. itd. I otrzymała wreszcie śląskiego człowieka, twardego, nieustępliwego, w którym bije szczere serce, zdolne do głębokiego uczucia; człowieka, zmierzającego z zaparciem się siebie, z uporem niezachwianym do celu; człowieka, który przez stulecia zmagal się o polskość duszy, o polski język z obcym duchem, sięgającym nietylko po polskie ręce ale i po dusze. W niwecz obrócili się najzawziętsze wysiłki zaborcy w kierunku zatarcia na Śląsku polskości. Mimo wieków oderwania od Macierzy, wieków beznadziei, wieków pozornego pogodzenia się z losem, przyszedł nagle cudowny porыв powstańczy.

W tym kraju, silnie związanym z zaborcą obudził się żywiołowy pęd do Ojczyzny. Cicha, mrówcza praca działaczy niepodległościowych przybrała realne kształty. Oczy powstającego ludu, skierowane na Warszawę i rezydującego w niej Naczelnika Państwa, nie mogły ludzię się nawet nadzieją podtrzymania materialnego.

Ręce wodza krępowało wszystko od dyplomacji począwszy na sytuacji bojowej na rubieżach skończywszy. Ale wtedy padł rozkaz bez słów: „Lisząc na własne siły, przetrwajcie!” Rozkaz ten zrozumieśli Ślązacy.

Śląskie powstanie, to jeszcze jeden dowód więcej, że Polska nie powstała skutkiem takich czy innych międzynarodowych stosunków, że zaden skrawek dzisiejszego państwa nie przypadł nam przypadkowo bez ofiar i pracy, że każdy metr naszej ziemi to krew ludzka, pot i łzy.

Trzecie górnośląskie powstanie, to jeden z najkrwawszych odruchów zbrojnych z okresu walk wyzwolńczych i chociaż trwało ono stosunkowo krótko, na placu boju poległo dwa tysiące powstańców. Powstaniem tem, będącym zarazem najbardziej ludo-

Dziś nastąpi odpowiedź niemiecka.

Berlin, 31. 3. (PAT.) Jak się dowiaduje przedstawiciel P. A. T. w Berlinie, złożenie odpowiedzi niemieckiej nastąpi dziś w formie wręczenia memorandum Rzeszy ambasadorowi brytyjskiemu w Berlinie Phippsowi, bądź też ambasador niemiecki w Londynie von Hoesch memorandum to złoży w Foreign Office. Równocześnie odpowiedź ma być ogłoszona w Berlinie.

Polityczne koła Berlina wyczekują z napięciem zapowiedzianej na dziś deklaracji kanclerza Hitlera. Jak zwykle w podobnych wypadkach, ścisła tajemnica otacza wszelkie szczegóły tej enuncjacji. Wiadomo jedynie, iż po wyczerpujących naradach kanclerza z członkami gabinetu i ambasadorem von Ribbentropem opracowany jest dokładny tekst odpowiedzi.

Wobec wyraźnego stanowiska, jakie zajął ostatnio w swych licznych przemówieniach kanclerz Hitler w stosunku do propozycji locarneńskich, oraz do żądań angielskich, dotyczących „okresu przejściowego”, wiadomo, iż odpowiedź niemiecka wyklucza zasadniczo wszelkie alternatywy jednostronne dyskrymujące Rzeszę. To też w kołach politycznych Berlina zapatrują się z pewnym pesymizmem na możliwość zaspokojenia żądań zachodu.

Pesymizm ten potwierdza również „Frankfurter Ztg.”, który pisze, że opinia angielska wyczekuje wtorkowej odpowiedzi niemieckiej z dość dużym pesymizmem. Czyż odpowiedź ta będzie mogła ofiarować cokolwiek, co dałoby się wykorzystać jako pomost do pierwotnych propozycji locarneńskich? — zapytuje dziennik.

Przypuszczają tu więc, iż większa część jutrzejszej deklaracji stanowić będzie pewnego rodzaju odpowiedź na pytania, postawione przez Flandina w jego niedzielnej mowie. Jeżeli zaś cho-

dzi o zagadnienia ogólne, to obracać się one będą przypuszczalnie w ramach trzech punktów: 1) ograniczenie zbrojeń, 2) ponowienie zapewnień pokojowych również co do Wschodu Europy, i 3) ewentualne zobowiązanie niefortyfikowania pewnych stref w pobliżu granicy francuskiej. Wnioski te opierają się jednak tylko na przypuszczeniach.

Co do terminu posiedzenia Reichs-

tagu, to ze względów technicznych zwołanie go na jutro okazało się niemożliwe, dotychczas bowiem wystawiono tylko listy kandydatów, na których figuruje przeszło 1.000 nazwisk. Z drugiej strony brak jeszcze formalnie ostatecznych wyników wczorajszego głosowania. Moment ten jest rzeczywicie natury czysto formalnej, zwyczajem jednak tutejszym jest ściśle i dokładne przestrzeganie przepisów.

Narada sztabów generalnych.

Londyn, 31. 3. (PAT.) Pod przewodnictwem premiera Baldwina odbyła się dziś narada ministrów, tworzących tak t. zw. podkomitet obrony w gabinecie brytyjskim. W naradzie brali udział minister spraw zagranicznych, ministrowie marynarki, wojska, lotnictwa oraz koordynacji obrony narodowej, kanclerz skarbu, lord strażnik pieczęci prywatnej, prezydent tajnej Rady królewskiej Macdonald i lord kanclerz Hailsham. **Omawiano sprawę narad sztabów generalnych W. Brytanji, Francji i Belgji** w wykonaniu art. 3 postanowień sygnatarjuszy paktu reńskiego. Zdecydowano, że narady sztabów generalnych rozpoczną się w **poniedziałek 6 kwietnia w Brukseli**.

W naradach tych w pierwszym rzędzie brać będą udział przedstawiciele wojsk lotniczych. Uznać bowiem miano, że w tej dziedzinie współpraca sztabów W. Brytanji, Francji i Belgji wymaga najszybszej koordynacji. Narady

sztabów odbędą się niezależnie od zapowiedzianej na jutro odpowiedzi kanclerza Hitlera.

Premjer Baldwin zapytany w Izbie Gmin o to, czy w naradzie sztabów weźmie udział brytyjski minister koordynacji obrony, oświadczył, że udział któregośkolwiek z ministrów brytyjskich czy innych nadałby naradom charakter polityczny, czego pragnie się uniknąć. Narady mają charakter techniczny i w tych ramach będą utrzymane.

Ministrowie omówią również dalsze kroki, które okażą się niezbędne, gdyby odpowiedź kanclerza Niemiec nie otwierała możliwości wszczęcia rokowań. Jak wiadomo, postanowienia sygnatarjuszy paktu reńskiego przewidują na wypadek niepowodzenia rokowań pewne dodatkowe gwarancje W. Brytanji i Włoch na rzecz Francji i Belgji.

Armia specjalistów zawodowych

Paryż, 31. 3. (PAT.) „Echo de Paris” w dalszym ciągu prowadzi kampanję za zreformowaniem armji francuskiej. Autor artykułu, specjalista od spraw

wojskowych, Pironneau domaga się utworzenia specjalnego korpusu żołnierzy zawodowych, wyposażonego w najlepsze i najszybsze środki działania. Zasada narodu uzbrojonego wydaje się p. Pironneau coraz bardziej niewystarczająca. W razie nagłego ataku konieczne jest posiadanie pierwszej poważnej siły odporu. Tę siłę może dać, zdaniem autora, tylko armja specjalistów zawodowych.

Bomby iperytowe na froncie abisyńskim.

Adis-Abeba, 31. 3. (PAT.) Z abisyńskich źródeł oficjalnych donoszą: Miejscowości Enda Mahoni w pobliżu góry Amba Aladzi od dwóch dni atakowana jest przez samoloty włoskie, które zrzucają bomby z iperytem. Wczorajszy lotniczy atak gazowy pociągnął za sobą znaczną liczbę ofiar. Jeden z samolotów włoskich został zestrzelony przez dział przeciwlotnicze i spadł w płomieniach poza liniami włoskimi. Główna kwatera abisyńska uważa sytuację za bardzo pomyślną dla siebie.

Londyn, 31. 3. (PAT.) Na dzisiejszym posiedzeniu Izby lordów, lord Robert Cecil zwrócił uwagę na depeszę cesarza abisyńskiego, głoszącą, że żołnierze i ludność cywilna w Abisynji w tej liczbie kobiety i dzieci, bombardowani byli w ciągu 7 dni bez przerwy pociskami, zawierającymi gazy trujące. Mówca zapytuje, jakie zarządzenia rząd zamierza wydać. W od-

powiedzi lord prywatnej pieczęci Hailfax oświadczył, iż Liga Narodów otrzymała już szereg protestów w tej sprawie. Jeżeli informacje, dotyczące używania gazów są prawdziwe, to — zdaniem rządu brytyjskiego — Komitet 13-tu nie mógłby prowadzić swej akcji pogodzenia walczących stron. Będzie rzecz Komitetu 13-tu postanowić jaką akcję uważa za właściwą do zalenienia państwom. Pierwszą kwestją winno być uzyskanie uwag rządu włoskiego. Gdyby gazy rzeczywicie były stosowane przeciwko ludności cywilnej, albo nawet przeciwko siłom zbrojnym narodu nieposiadającego obrony przeciwko tego rodzaju atakom, to oburzenie i potępienie, któremu dano tu dziś wyraz, będzie podzielane przez cały świat cywilizowany.

Słowa lorda Hailfaxy przyjęto oklaskami.

B. MINISTER SKAZANY NA ŚMIERĆ.

Soňa, 31. 3. (PAT.) B. minister spraw wewnętrznych płk. Kolew i płk. Kallenderow, oskarżeni o przygotowanie spisku celem obalenia rządu premiera Toszewa w kwietniu r. ub., skazani zostali na śmierć przez powieszenie. W rezolucji trybunał oświadczył, iż zwrócił się do króla z prośbą o zamianę kary śmierci na dożywotnie więzienie.

Krwawe starcia w Meksyku

Meksyk, 31. 3. (PAT.) W San Felipe i Guanajuato grupy nauczycieli i uczniów zostały zaatakowane przez katolików, wychodzących z kościołów. 16 osób zostało zabitych, a 25 ciężko rannych. Wśród zabitych znajdę się kilkoro dzieci. Celem opanowania sytuacji wezwano wojska z Dolores i Hildafo. Aresztowano kilkanaście osób.

Prezydent Cardenas obiecał ostatnio przyznać duże swobody katolikom, jeżeli zaprzestaną ataków na szkoły socjalistyczne. Cardenas, który znajdował się w Guanajuato, udał się natychmiast do San Felipe, gdzie panuje silne wzburzenie.

wem powstaniem polskim, dał dowód chłop i robotnik swego poczucia narodowego, miłości Ojczyzny i zdolności do najcięższych czynów w obronie dumy narodowej.

Spółczesność polska winno ze szczególną wdzięcznością pamiętać o poległych w obronie tej ziemi powstań-

cach. W rocznicę powstania winniśmy pamiętać zarazem, że oni dali swe życie a nam żyjącym przypadło w udziale pracować nad dalszymi losami tej ziemi. Pietnastolecie trzeciego powstania śląskiego musi stać się przeto świętem nietylko Śląska, ale całej Polski.

A.

Dalsze sukcesy włoskie w Abisynji.

Warszawa, 31. 3. (PAT.) Na podstawie wiadomości z różnych źródeł P. A. T. podaje następujący komunikat o położeniu na frontach Abisynji w dniu 30 marca:

Na froncie północnym, według urzędowego komunikatu włoskiego od 10 marca rozwijała się z powodzeniem ofensywa włoska, w której wojska włoskie zajęły kraj pomiędzy Uol-Deba i Tsellemti, a prowincją Uogera wraz z jej główną osadą Debarek. Jednocześnie dnia 29 marca wojska włoskie zajęły miasto Sokota, główny ośrodek dróg karawanowych, wiodących do Dessje, Addis-Abeby, kraju nad jeziorem Tana i Godzamu. O żadnych bitwach w czasie tego marszu naprzód komunikat urzędowy włoski nie donosi. Źródła francuskie, opierając się na informacjach z Rzymu, wyrażają przypuszczenie, że Włosi zajmą wkrótce Gondar. Również i źródła angielskie sądzą, że wojska włoskie w zachodniej części frontu północnego dotrą do kraju nad jeziorem Tana, gdyż na tym odcinku nie spotyka się ofensywa włoska z silniejszym oporem. Sokota, zdaniem korespondentów francuskich, po zajęciu jej przez Włochów, stanie się punktem wyjścia większej bitwy we wschodniej części frontu północnego. Około 100.000 wojowników abisyńskich pod rozkazami cesarza zgromadziło się nad brzegami jeziora Asziangi na północy od Kworam. Ta armia abisyńska będzie miała do czynienia z pierwszym korpusem włoskim, maszerującym ze stoków góry Amba-Aladzi i z trzecim korpusem rozlokowanym w Sokota.

Na froncie południowym, według urzędowego komunikatu włoskiego 33, samoloty włoskie bombardowały dziś

Harrar. Według źródeł francuskich, bombardowanie to zarówno jak poprzednie ataki lotników włoskich na Dziejgę stanowią skrupulatne przygotowanie gen. Grazianiego do akcji o bardzo szerokim zakresie. Korespondent Reutera donosi z Addis-Abeby, że w ostatnich tygodniu na południe od Daggahbur rozpoczęły się zaciekle walki pomiędzy strażą przednią wojsk gen. Grazianiego a oddziałami abisyńskimi, stanowiącymi zastęp armji ras Nasibu. Straty z obu stron wynoszą podobno po 1000 ludzi.

Stan wojenny w Brazylii.

Porto Alegre, 31. 3. (PAT.) Donoszą z Rio de Janeiro, że niedawno aresztowany przywódca komunistów brazylijskich, kapitan Carlos Luiz Prestes w zeznaniach złożonych policji oświadczył, iż przyjmuje na siebie całą odpowiedzialność za rozruchy komunistyczne w Brazylii w listopadzie 1935 roku. Prestes w sprawie paszportu portu galskiego, za którym powrócił do kraju nie chce nic powiedzieć i zapowiada szereg innych zeznań na później.

Porto Alegre, 31. 3. (PAT.) Donoszą z Rio de Janeiro, że prezydent republiki podpisał dekret zamieniający „stan wyjątkowy“ na „stan wojenny“. W orędziu prezydent uzasadnia ten krok niestającą działalnością elementów skrajnych dążących do obalenia prawowitej władzy, jak to skonstatowała policja z szeregu dokumentów, znalezionych przy aresztowanych komunistach Bergerze i Carlosie Luiz Prestesie.

Natychmiast po ogłoszeniu „stanu wojennego“ zostali aresztowani senator

Wizyta ministra Muntersa w Warszawie.

Warszawa, 31. 3. (PAT.) Sekretarz generalny lotewskiego M. S. Z. min. Munters w godzinach przedpołudniowych wpisał się do księgi audjencyjalnej na Zamgu oraz złożył wizyty: p. premierowi Marjanowi Zyndram-Kościałkowskiemu, p. ministrowi spraw zagr. J. Beckowi oraz wiceministrowi spraw zagr. Szembekowi. O godz. 13 p. min. Munters złożył wieniec na grobie nieznanego żołnierza. Wieczorem minister Beck z małżonką wydali obiad na cześć ministra Muntersa. Podczas obiadu p. minister J. Beck wygło-

sił przemówienie, w którym podkreślił, że Polskę łączą z Łotwą więzy sąsiedztwa. Kraje nasze posiadają nietylko jedną wspólną granicę, lecz również złączone są morzem Bałtykiem, jedynym, do którego mają dostęp. Fakt ten stwarza między Polską i Łotwą wspólne interesy i nadaje ich wzajemnej współpracy szczególne znaczenie dla utrzymania pokoju i równowagi politycznej w tej części naszego kontynentu.

Jest więc rzeczą naturalną, że odbudowana Polska i Łotwa, która uzyskała wolność i niepodległość, zgóry powołane były do współpracy ze sobą w dziedzinie polityki zagranicznej.

Obok tych więzów geograficznych, łączących oba nasze kraje, należy koniecznie podkreślić, iż pewne idee polityczne zbliżają nas ku sobie coraz bardziej. Tak więc Polska, w swej polityce zagranicznej pozostaje wierna zasadzie, według której poprawa atmosfery zaufania międzynarodowego, nie zbędnego dla stabilizacji politycznej Europy, może nastąpić jedynie wtedy, gdy wszystkie państwa nabiorą silnego przekonania, iż żadne istotne zagadnienie, bezpośrednio interesujące dany kraj, nie może być decydowane bez jego zgody i jego udziału. Wydaje mi się, iż to stanowisko Polski zaczyna być uznawane i oceniane.

Dziś egzekucja Hauptmanna.

Nowy Jork, 31. 3. (PAT.) Sąd w Trenton po 5-godzinnej naradzie odrzucił ponowną prośbę Hauptmanna o ulaskawienie. Wyrok wykonany będzie dziś o godz. 20-tej czasu amerykańskiego (t. j. po północy według czasu europejskiego).

Trenton, 31. 3. (PAT.) Adwokat Lloyd Fisher, który odwiedził Hauptmanna po odrzuceniu prośby o odroczenie egzekucji, oświadczył, że skazaniec wiadomośc o odrzuceniu jego prośby przyjął spokojnie. Hauptmann w dalszym ciągu nie traci nadziei i wierzy, że w ostatniej chwili zostanie ulaskawiony. W pewnych kołach sądzą, że jeżeli skazany oświadczył, iż gotów jest złożyć nowe zeznania, to gubernator w ostatniej chwili może odroczyć egzekucję. Osoby z otoczenia gubernatora Hoffmana informują, że żona Hauptmanna telefonowała do zastępcy gubernatora, oświadczając, iż mąż jej gotów jest poczynić dalsze zeznania. Po rozmowie telefonicznej pani Hauptmann odwiedziła swego męża w dni uwieczorajszym poraz wtóry.

Zajścia antyżydowskie w Muszynie

Kraków, 31. 3. (PAT.) Dnia 29 b. m. usiłował Stefan Patyk, praktykant składnicy Kółek Rolniczych w Muszynie, rozwiesić na murze domu ulotkę antyżydowską. Widząc to dentysta Jakób Lampel, wyznania mojżeszowego, wystąpił czynnie przeciw Patykowi. Na wieść o tem zebrały się w godzinach wieczornych na rynku w Muszynie po niesporach grupki ludzi, komentując zajście, poczem zaczęły wybijać szyby w domach żydowskich. Wybito szyby w synagodze oraz w kilkunastu domach żydowskich, wyznaczając szkody na sumę około 600 zł. Po uspakajającym przemówieniu burmistrza i interwencji policji, demonstrujący rozeszli się. Żadnego rabunku ani napadu na ludzi, poza wybiciem szyb nie było.

Dochodzenia prokuratorskie w sprawie wypadków w Krakowie.

Warszawa, 31. 3. (PAT.) Polska Agencja Telegraficzna komunikuje:

W związku z wypadkami, jakie miały miejsce w dn. 23 marca r. b. w Krakowie, zarządzone szczegółowe dochodzenie władz prokuratorskich w sprawie użycia broni przez oddział policyjny, ustaliło:

Dn. 23 marca r. b. doszło w Krakowie do 3-krotnego użycia broni przez policję. Użycie broni w każdym wypadku nastąpiło wskutek agresywności tłumu, w którym elementy przestępcze i prowokujące starcie z policją odegrały widoczną i decydującą rolę.

Próby rozprószenia tłumu przy pomocy bomb łzawiących oraz strzałów z pistoletów gazowych nie dały pożądanego rezultatu z uwagi na niesprzyjający ku temu kierunek wiatru. Oddziały policyjne zmuszone zostały do użycia broni palnej po wyczerpaniu innych środków w obronie własnej i dla zapobieżenia dalszym groźniejszym ekscesom. Z dochodzeń wynika w sposób niewątpliw, że użycie przez policję broni nastąpiło w warunkach, przewidzianych w rozporządzeniu Prezydenta R. P. z dn. 14 lutego 1928 r. o użyciu broni.

POPIERAJMY CELE I ZADANIA TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ.

WOJCIECH BARANOWSKI.

20

JESIENNE SŁOŃCE.

(Powieść.)

(Ciąg dalszy).

Jeśli idzie o względy materialne, chętnie będzie jej posyłał przez rok po jakie pięćdziesiąt rubli miesięcznie, żeby nie musiała dyrektorowi w łapę patrzeć. Bo to ogromnie uzależnia... A po roku nie ulega najmniejszej wątpliwości, będzie miała tego eksperymentu dosyć i zawróci na drogę normalnego życia. Najprędzej wyjdzie zamąż... Amator jakiś się znajdzie, a może już tam kto wdycha do niej. Niezawodnie... Jaka też jest?... Pewnie podobna do matki. Ta była za młodu bardzo ładna. I jemu przecież podobała się... Miała swój własny wdzięk napół chłopięcy. Była wesoła i słoneczna. Coś z tego musi mieć i Zosia... Chętnieby ją zobaczył nawet, ale nie wychowywał... Oczywiście najlepiej będzie, jak sobie pojedzie do Krakowa... Jesliby przekonać listownie kuzynkę Zagórską było trudno, to gotów nawet wpaść tam do nich pod Skidel. Interesy w Grodnie znajdują się zawsze... Na decyzję ostateczną jest czas jeszcze.

Kiedy to Barbara pisała?... Będzie coś z dzieśnięć dni temu. To niedobrze... Należało właściwie odelegać, Niema co... Jutro zaraz wysła despesz, a potem wyłoży wszystko jak należy... O ósmej rano będzie w Wilnie. Pierwszego dnia do sądu nie pójdzie przecież, znajdzie więc trochę czasu... Chociaż tam spraw czeka nie wiedzieć ile. Ale to dobrze, bo zresztą nie czeka na niego nic pozatem. Tylko te izby puste, choć wysłane miękkimi dywanami. Nte-

stety w izbach tych mieszka oddawna melancholija. Często gęsto przewłóczy się po nich i prawdziwy smutek... Szczególniej w długie wieczory jesienne, kiedy wicher zawodzi za oknami a deszcz bije po szybach i wyjątkowo niema żadnego posiedzenia ani nawet winta. Marny jest jednak los starego kawalera... Choć zato daje człowiekowi bajeczną niezależność. Tylko, że z tą niezależnością niewiadomo co zrobić. Jest to skarb — nieużyteki... szczęście teoretyczne... Rzeczywistość to Jan i Wołkowska. Poczciwi, ale jak oni już mu się sprzykrzyli!... Chociaż jest niewdzięcznikiem, bo takiego lokaja i takiej gospodyni zazdroszcza mu wszyscy. Wierni i oddani mu są całą duszą. I dbają o niego, jak umieją. Tylko że nie takiej dbałości spragniony jest człowiek. Chciałoby się mieć koło siebie kogoś, kłoby razem myślał i czuł. Niestety, to są już marzenia ściętej głowy. Późno przerabiać życie i trzeba się godzić z tem co jest. Ma zdrowie, ma robotę, jest pozyteczny ludziom — to i tak wiele... No i wogóle skąd te rozpamiętywania, czepiające go się nie wiedzieć czemu ostatnimi czasy!... Należy się wziąć w garść... Nigdy się nie mazgał i nie będzie. Ot, lepiej przejrzysz jeszcze jaką gazetę i pójdzie spać. Rozebrał się, włożył pyjamę, poczem wyciągnął „Nowoje Wremia“ i zaczął je przerzucać. Ale to jakoś nie szło. Artykuł Stołypina i olbrzymi feljetonowy tasieniec Mieńszykowa były jednako nudne. Wiercnie to samo — ujadanie na „inorodców“... Durnie... Poprostu wstręt to czytać... Ileż lat jeszcze będą oglupiać i okłamywać Rosję.

Myśl pana Eustachego chcąc nie chcąc oderwała się więc z obrzydzeniem od drukowanych szpalt i pomknęła ku temu, co mu było najbliższe i najbliższe. Przeszłość i terażniejszość spletały się z sobą, tworząc niby film wielki przeżyć, pragnień, dą-

żeń i nadziei. Jednocześnie deptał ścieżki cementarne i kroczył po szerokim gościńcu, wiodącym het w jutro. Dusza jego wyszła jakgdyby z ciała i spoglądała na życie z wysoka z cichą zadumą, z uśmiechem wyrozumiałym choć smętnym. Nie, nie zmarłował życia: widział niemało piękna i doznał wielu wzruszeń, pomagał też, jak umiał, żyć innym. To łatwiej, niżli samemu kusić się wciążyć o jakieś indywidualne konstrukcje. Tembardziej, gdy się przez tyle lat nie zbudowało nic własnego. Ta pewność to największy ciężar, tkwiący w jego wrażliwej świadomości. I nieraz rośnie w nim pytanie: czy spełniał nie choćby najlepiej różnych „obowiązków“ względem innych równoważy zapoznanie swych własnych możliwości, ów „grzech śmiertelny wobec samego siebie“, jak to mówi gdzieś Ibsen.

Ten grzech popełnił niewątpliwie... Raz doznawszy zawodu, do walki o szczęście prawdziwe zniechęcił się nazawsze. Przystał w nie wierzyć poprostu i odtąd zadawał się jakimś zazwyczaj surogatem. Szukał w różne sposoby zapomnienia, ale nigdy nie znalazł radości. To było już nie dla niego. Niechaj się za tem uganiają młodzi. On idzie ku schyłkowi. Czeka go szary zmierzch... Tu, jak to bywa czasem, myśl zamieniła mu się w obraz i ujrzał się idącym jakąś ciemną ulicą, która nie miała kresu. Zdjął go żal nad samym sobą i strach, ale wnet poczęła je koić narastająca senność, niby lek dobroczynny, uśmierzający wszelki ból. I tyle tylko jeszcze miał świadomości, aby przekreślić światło. Przedział zalał delikatna poświata lampki nocnej i w jej fijoletowym półcieniu ostatecznie rozplynęła się rzeczywistość.

(C. d. n.)

